

Obsah

Předmluva	11
1. Úvod	13
2. Východiska a mechanismy ochrany lidských práv	16
2.1. Původ ochrany lidských práv	16
2.1.1. Veřejný život, právo a filozofie	16
2.1.2. Vývoj po druhé světové válce – vznik Organizace spojených národů	17
2.1.3. Regionální dokumenty – evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	19
2.1.4. Funkce ústavních soudů	21
2.1.5. Právní subjektivita jedince v mezinárodním právu	22
2.2. Mimoprávní zdroje lidských práv a jejich ochrana jako právní problém	24
2.3. Vývoj ochrany lidských práv v České republice	25
2.3.1. Ideové zdroje – rakouský občanský zákoník a první republika	25
2.3.2. Po druhé světové válce	26
2.3.3. Vývoj v letech 1948–1977	27
2.3.4. Přijetí paktů, jejich ratifikace a společenské důsledky	32
2.3.5. Ochrana lidských práv v nových společenských podmínkách po roce 1989	36
3. Společenské, politické a právní souvislosti vzniku institutu veřejného ochránce práv v České republice	39
3.1. Společenský a politický kontext ustavení veřejného ochránce práv	39
3.1.1. Politici a politické strany	39
3.1.2. Parlament	41
3.1.3. Role médií při prosazování institutu ombudsmana	46
3.1.4. Odborná diskuse v právnických časopisech	48

4. Ombudsman	57
4.1. Stručný historický exkurz	57
4.2. Krátké zamyšlení nad sémantickým obsahem pojmenování	59
4.3. Postupná proměna instituce – mezinárodní kontext	60
5. Veřejný ochránce práv v České republice	66
5.1. Verze zákona o veřejném ochránci práv a jejich srovnání z hlediska ochrany lidských práv	66
5.1.1. Federální verze	67
5.1.2. Česká verze I.	70
5.1.3. Česká verze II.	72
5.1.4. Česká verze III.	73
5.1.5. Česká verze IV.	75
5.1.6. Česká verze V.	75
5.2. Ombudsmanská teorie v počátcích působení ochránce	76
5.3. Analýza zákona o veřejném ochránci práv	80
5.3.1. Část první – obecná ustanovení	81
5.3.1.1. Ochrana lidských práv versus zaměření na státní správu – nesprávně pojatý problém	81
5.3.1.2. Je veřejný ochránce práv konkurentem Ústavního soudu?	84
5.3.1.3. „Měkké“ prostředky nápravy	87
5.3.1.4. Principy dobré správy	89
5.3.1.5. Ochrana základních práv před změnou zákona	94
5.3.1.6. Ochrana lidských práv po změně zákona – rozšíření osobní i věcné působnosti ochránce	104
5.3.1.7. Volba ochránce, funkční období, zástupce veřejného ochránce práv	109
5.3.1.8. Neslučitelnost funkcí	111
5.3.1.9. Slib ochránce	112
5.3.2.10. Nezávislost ochránce	113

5.3.1.11. Zánik funkce	113
5.3.1.12. Trestní imunita a plat ochránce	114
5.3.1.13. Mlčenlivost	114
5.3.2. Část druhá – činnost ochránce	117
5.3.2.1. Podněty k jednání ochránce	117
5.3.2.2. Kdo se může na ochránce obrátit?	119
5.3.2.3. Co by měl řádný podnět obsahovat?	120
5.3.2.4. Kdy se podnět odkládá?	120
5.3.2.5. Poučení o správném postupu	122
5.3.2.6. Zahájení šetření	122
5.3.2.7. Vyšetřovací oprávnění ochránce	122
5.3.2.8. Úřední součinnost s ochráncem	124
5.3.2.9. Informační systém veřejné správy	124
5.3.2.10. Nezjištění pochybení	125
5.3.2.11. Výzva úřadu, aby se vyjádřil ke zprávě ochránce	125
5.3.2.12. Opatření k nápravě	126
5.3.2.13. Sankce – lhůta, postup	126
5.3.2.14. Preventivní a systematické návštěvy zařízení	127
5.3.3. Část třetí – zvláštní oprávnění a povinnosti ochránce	128
5.3.3.1. Návrhy na změny předpisů	128
5.3.3.2. Souhrnná zpráva o činnosti ochránce	130
5.3.3.3. Vztah ochránce a Sněmovny	131
5.3.4. Část čtvrtá – závěrečná ustanovení	132
5.3.4.1. Kancelář ochránce	132
5.3.4.2. Rozpočet	133
5.3.5. Související zákony	133
5.3.5.1. Vztah ochránce a Ústavního soudu	134
5.3.5.2. Změna zákona o ochraně utajovaných skutečností	136
5.4. Perspektivy de lege ferenda	138
5.4.1. Antidiskriminační zákon	138
5.4.2. Úvahy de lege ferenda z pohledu ústavního	142

6. Případové studie	144
6.1. Ochrana práv doživotně odsouzených ve věznicí	
Mírov	145
6.1.1. Podnět	145
6.1.2. Skutkový stav	146
6.1.3. Právní hodnocení případu ochráncem	147
6.1.4. Důsledky ochráncova šetření	154
6.1.5. Význam šetřeného případu pro ochranu lidských práv	155
6.2. Půlnoční bouře	157
6.2.1. Podnět	157
6.2.2. Skutkový stav	157
6.2.3. Právní hodnocení případu ochráncem	158
6.2.4. Důsledky ochráncova šetření	161
6.2.5. Význam šetřeného případu pro ochranu lidských práv	162
6.3. Sterilizace romských žen prováděné v rozporu s právem	165
6.3.1. Podnět	165
6.3.2. Skutkový stav – postup šetření	166
6.3.3. Právní hodnocení případu ochráncem	169
6.3.4. Důsledky ochráncova šetření	173
6.3.5. Význam šetřeného případu pro ochranu lidských práv	174
6.4. Kamery ve výchovných ústavech	178
6.4.1. Podnět	178
6.4.2. Skutkový stav	178
6.4.3. Právní hodnocení případu ochráncem	179
6.4.4. Spor ochránce s MŠMT a stanoviska dalších subjektů	181
6.4.5. Důsledky ochráncova šetření	183
6.4.6. Význam šetřeného případu pro ochranu lidských práv	184
6.5. Shrnutí případových studií	185

---

7. Závěr	186
Résumé	189
Použitá literatura	193
Časopisecké články	196
Souhrnné zprávy ochránce	198